

ประกาศห้ามมิให้เอานามพระมหานคร
แต่ไม่ให้อาศัพทที่ใช้ เป็นพระบรมนามาภิธิษ
มาใช้ เป็นนามสกุล

มหาเสวกโท พระยาศรีสุนทรโวหาร ผู้ช่วยราชเลขาธิการ รับพระ
บรมราชโองการได้เกล้า ๆ ทรงพระกรุณาโปรดเกล้า ๆ คำว่าตั้งว่า ได้
ทอดพระเนตร เห็น นามผู้หนึ่งใช้นามสกุลของตนว่า "รามบุตร" แต่อีก
ผู้หนึ่งใช้นามสกุลว่า "เทพนคร" ทรงพระราชดำริเห็นว่า ศัพท์ "ราม"
นี้ เป็นศัพท์สำหรับใช้เป็นพระบรมนามาภิธิษ ของพระเจ้าแผ่นดินทั่วไป แต่
คำว่า เทพนคร นี้ ก็ เป็น สำนัญญนาม คือว่า ถ้า เมืองใด เป็นราชธานี
ก็ เรียก เมือง นั้น ว่า เทพนครได้ อัน ศัพท์ ที่ เป็น พระบรมนามาภิธิษ
แต่ นาม เมือง ที่ เป็น ราชธานี เช่น นี้ หากสมควร ที่ สำนัญญชนจะเอามาใช้
นามสกุล ของคนไม่

จึงมี พระบรมราชโองการดำรัส เหนือเกล้า ๆ ให้ประกาศห้ามอย่าให้
ผู้หนึ่ง ผู้ใดเอาศัพท์ที่เป็นพระบรมนามาภิธิษมาตั้งๆ เอามาประกับศัพท์อื่นตั้ง
เป็น นาม สกุล ของตน แต่ห้ามมิให้ ผู้หนึ่ง ผู้ใดตั้งนามสกุลของตนให้พ้อง
กับ นาม เมือง ซึ่ง เคย เป็นราชธานี มาแล้ว แต่ ก่อนฤฯ ใน ปัจจุบัน นี้ ห้ามมิ
ให้ผู้หนึ่ง ผู้ใดตั้ง นาม สกุล ของคนว่า เทพนครด้วย เว้นแต่ พระราชทาน

เล่ม ๓๒ หน้า ๔๙๑ ราชกิจจานุเบกษา วันที่ ๑๒ มีนาคม ๒๔๕๘

พระบรมราชานุญาต พิเศษ ส่วนผู้ที่ตั้ง นามสกุล ของ คนไว้แล้ว
เกณฑ์ที่ต้อง ห้าม ตาม ประกาศนี้ โดยมีได้รับ พระราชทานพระบรมราชา
นุญาต พิเศษไว้ ก็ให้ รับถอน นามสกุล นั้น เสีย

ได้จัดศัพท์ที่ใช้ เป็นพระบรมนามาภิไธย แด่ นามราชธานีไว้ข้างท้าย
ประกาศนี้ ขอ เป็น อุทาหรณ์ด้วย

ประกาศมา ณ วันที่ ๒ มีนาคม พระพุทธศักราช ๒๔๕๘ เป็น วัน
ที่ ๑๙๓๙ ในรัชกาลปัจจุบันนี้

รายนามเมืองในเกณฑ์ห้าม

ตามประกาศพระบรมราชโองการเรื่องใช้นามสกุลต้องกับนามพระมหากษัตริย์

นามต้องห้าม	หมายเหตุ
๑. เทพนคร	ตั้งแต่ ๑ ถึง ๑๒ เป็นศัพท์ที่ใช้
๒. มหานคร	เรียกนามเมืองหลวง คือที่เสด็จ
๓. ราชนคร	สถิตของพระเจ้าแผ่นดินและตั้งรัฐบาล
๔. กรุงเทพ	ไม่จำกัดสำหรับเมืองใดโดยจำเพาะ
๕. กรุงศรี	
๖. เทพธานี	
๗. มหาธานี	
๘. ราชธานี	
๙. เทพบุรี	
๑๐. มหาบุรี	
๑๑. นครหลวง	
๑๒. นครวม	
๑๓. อโยธยา (หรืออโยธยา)	ตั้งแต่ ๑๓ ถึง ๑๕ เป็นศัพท์ที่ใช้
๑๔. อโยธยา	ใช้เรียกกรุงเก่าและกรุงรัตนโกสินทร์
๑๕. อโยธนิยา	

นามต้องห้าม	หมายเหตุ
<p><u>ในเขตพระมหานคร</u></p>	
<p>๑๖. รัตน โกสินทร ๑๗. บางกอก ๑๘. ธนบุรี</p>	<p>นามกรุงเดียน</p>
<p><u>ในมณฑลกรุงเก่า</u></p>	
<p>๑๙. ทวารวดี (หรือทวาราวดี)</p>	
<p>๒๐. เทพทวารวดี</p>	
<p>๒๑. กรุงเก่า</p>	
<p>๒๒. ดพบุรี</p>	<p>นามกรุงเก่า</p>
<p>๒๓. ดิงบุรี</p>	
<p>๒๔. ดัรรมบุรี</p>	
<p><u>ในมณฑลนครสวรรค์</u></p>	
<p>๒๕. นครสวรรค์</p>	
<p>๒๖. ไชยนาท (หรือชัยนาท)</p>	
<p>๒๗. กำแพงเพชร</p>	
<p><u>ในมณฑลพิษณุโลก</u></p>	
<p>๒๘. พิษณุโลก</p>	
<p>๒๙. ไชยบุรี</p>	<p>นามเมืองพิษณุโลก</p>
<p>๓๐. พิจิตร</p>	
<p>๓๑. พิไชย</p>	
<p>๓๒. สุโขทัย</p>	

นามของห้าม	หมายเหตุ
๓๓. สวรรคโลก ๓๔. ศรีดิรัชนาลัย ๓๕. เพ็ชรบูรณ์ ในมณฑลอุดรราชธานี	} นามเมืองสวรรคโลก
๓๖. ขอบตราธานี ในมณฑลนครราชสีมา	}
๓๗. นครราชสีมา ๓๘. โคราช ในมณฑลปราจีนบุรี	} นามเมืองนครราชสีมา
๓๙. ปราจีนบุรี (หรือป่าจิน) ในมณฑลจันทบุรี	}
๔๐. จันทบุรี ๔๑. จันทบูร ในมณฑลนครศรีธรรมราช	} นามเมืองจันทบุรี
๔๒. นครศรีธรรมราช	}
๔๓. นคร ๔๔. ศรีธรรมราช	} นามนครศรีธรรมราช
๔๕. สิริธรรม	}

นามต้องห้าม	หมายเหตุ
๔๖. สังฆดา ๔๗. พัทธง <u>ในมณฑลสุราษฎร์</u>	<p>แหล่งเดิมของราชินิกุล จึงต้องรวมไว้ในเกณฑ์ห้าม</p> <p>ต้องงดเกณฑ์เพราะเป็นราชสำนัก</p> <p>นามเมืองนครไชยศรี</p> <p>นามเมืองอุทอง</p>
๔๘. ชุมพร ๔๙. ไชยา <u>ในมณฑลราชบุรี</u>	
๕๐. ราชบุรี	
๕๑. เพ็ชรบุรี	
๕๒. บางช้าง	
๕๓. ชัมพวา <u>ในมณฑลนครไชยศรี</u>	
๕๔. นครปฐม	
๕๕. นครไชยศรี	
๕๖. นครไชยศิลป์	
๕๗. ศรีวิไชย	
๕๘. ศรีไชย	
๕๙. สุพรรณบุรี	
๖๐. อุทอง	
๖๑. สุพรรณภูมิ (สุพรรณภูมิ)	

นามของห้าม	หมายเหตุ
<u>ในมณฑลพายัพ</u>	
๖๒. เชียงใหม่	} นามนครเชียงใหม่
๖๓. นครรัฐ นพรัฐ นวราชรัฐ ฯลฯ	
๖๔. นพดี	
๖๕. นครดำขุน	} นามนครดำขุน
๖๖. ดำขุนไชย	
๖๗. หริภุญไชย	
๖๘. เชียงราย	
๖๙. เชียงแต่น	
๗๐. ห้างหลวง	
<u>ในมณฑลมหाराษฎร์</u>	
๗๑. นครดำปาง	
๗๒. นครน่าน	

ศัพท์ที่ใช้เป็นพระบรมนามาภิไธย

อธิป

อินท์ อินทร์

ชวณินทร์

อิศร์ อิศจักร

กฤษณ

ชติย

จักร

เทวะ เทพ

ชวณินทร์

ชวณิศร์

นฤป

นฤบตี

นฤบาท

นฤเบศร์

นรินทร์ นเรนทร์

นริศร์ นเรศร์ นเรศจักร

ประชาธิป

บพิตร

ปรเมศร์ ปรเมศจักร

พิศณุ

ภูมิล

มหิปล

มทิลบถ

มทิลศร มทิลศร

วษะ

วษะ

วษฬ

วชิล

ศุติ

ลักก ลักกร

ดษามินทร

หริวงศ